

**А.И.Машталир, В.В.Галатыр, В.В.Гудыма,
В.А.Филинюк, С.В.Маркова, Ю.Н.Лопатовский**

**Научные направления исторических исследований
В.С.Лозового (к 55-летию со дня рождения)**

Рассказывается о жизненном пути и научно-педагогическую деятельность Виталия Станиславовича Лозового, доктора исторических наук, профессора, главного научного сотрудника отдела гуманитарной политики Национального института стратегических исследований при Президенте Украины.

Ключевые слова: научно-педагогическая деятельность, ученый, история.

Одержано 26 травня 2014 року

УДК 378.12(092)

М.С.Солопчук

Леонід Дмитрович Гурман (до 55-річчя з дня народження)

Розповідається про життєвий шлях, тренерську і педагогічну діяльність Леоніда Дмитровича Гурмана – завідувача кафедри легкої атлетики з методикою викладання Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Ключові слова: спорт, тренер, легка атлетика

Не завжди життєвий шлях стелиться так, як мріє і планує людина. Він змалку дуже захоплювався музикою, але не менше любив фізичну культуру й спорт. Ці дві справи не будуть просто захопленням, а реалізуються у професійній діяльності. Так сталося у Леоніда Дмитровича Гурмана – кандидата педагогічних наук, професора, завідувача кафедри легкої атлетики з методикою викладання, Заслуженого тренера України, досвідченого педагога і наставника молоді, який більше 25-ти років працює в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. Його добре знають і шанують не тільки в цьому навчальному закладі, але й у місті, області, Україні. Цьогоріч йому виповнилося 55 років.

Життєва дорога Леоніда Дмитровича Гурмана розпочалася на Городоччині. Народився 27 березня 1959 року в с.Немиринці Городоцького району, Хмельницької області. Батько, Дмитро Антонович Гурман, працював водієм. Надзвичайно трудолюбивий чоловік, саме він пізніше розвинув у своїх дітей цю рису.

Адже всього у житті досягав власною працею, оскільки у важкі воєнні та повоєнні роки залишився сиротою. Мати, Антоніна Миколаївна – кваліфікований ветеринарний лікар. Подружжя Гурманів виховало трьох синів: Леоніда, Володимира та Олександра.

У семилітньому віці Леонід вперше переступив поріг Немиринської загальноосвітньої школи. Подібно більшості хлопців-однолітків, з-поміж усіх шкільних предметів вирізняв і любив фізичну культуру. Він брав участь у змаганнях з різних видів спорту на першість школи, району, області, неодноразово здобував перемогу.

Від природи жвавий і активний хлопчина цікавився всім. Це відіграло вирішальну роль у формуванні його світогляду. Позбавлений можливості здобувати освіту в музичній школі, Леонід завдяки природним здібностям та великому досвіду з уроків музики, навчився грати самостійно. Ці два зовсім протилежні види діяльності, взаємодіючи, будуть створювати міцну спіраль професійного життя.

Після закінчення восьмирічної школи в 1973 році юнак вступив до культурно-освітнього училища м. Кам'янець-Подільського на відділення народних інструментів. Власне, студентські роки сприяли розвитку самостійності та відповідальності за вчинки. Саме тоді відкрилася нова сторінка життя, що зафіксувала перше професійне становлення юнака. Необхідну роль у цьому відіграв авторитет суворих, але справедливих професіоналів своєї справи: О. Грека, Б. Слюсара, А. Федорова. В училищі, крім того, Леонід не забував про спорт. У цьому велика заслуга викадача фізичного виховання В. Ларкіна. У складі збірної команди з легкої атлетики Леонід брав участь у першості міста та області серед культурно-освітніх училищ.

Три роки промайнули швидко і цікаво. У 1977 році Леоніду Гурману присвоєно кваліфікацію клубного працівника, керівника оркестру народних інструментів. Після закінчення училища він отримав направлення в с. Лісоводи Городоцького району на посаду художнього керівника Будинку культури. Впродовж 1978–1980 рр. Л. Д. Гурман проходив службу в армії, спочатку в м. Вапнярці Одеської області, а потім у авіаційній частині м. Луцька. Після демобілізації вирішив продовжити навчання в Рівненському інституті культури, однак коли подав документи, та в останній момент передумав. Прагнув присвятити життя іншій улюбленій справі – фізичній культурі й спорту. В 1980 році повернувся до Кам'янець-Подільського й вступив до педагогічного університету на факультет фізичного виховання. Під час навчання Леонід Дмитрович успішно займався легкою атлетикою в групі підвищення спортивної майстерності. Цьому сприяли не тільки хороші фізичні дані, але й професійний тренер, кандидат педагогічних наук, доцент А. І. Шинкарюк.

Після закінчення III курсу він проходив практику в оздоровчому таборі на базі школи № 16, де зарекомендував себе як організована, товариська, принципова та доброзичлива людина, виявив схильність і природні здібності до педагогічної роботи. За цих обставин Леоніду Гурману було запропоновано посаду в середній загальноосвітній школі № 14. Тому молодому вчителю довелося поєднувати навчання за індивідуальним графіком на IV курсі з роботою в школі.

У 1991 році, на запрошення декана С.М.Сінгаєвського, повернувся на рідний факультет фізичного виховання на посаду викладача кафедри легкої атлетики з методикою викладання. Очолював кафедру в ті роки, колишній тренер Леоніда Дмитровича, А.І.Шинкарюк. Викладачі старшої генерації – М.М.Ковальчук, Б.І.Ладиняк, Б.М.Тимошенко, які відверто ділилися з Леонідом Гурманом своїм багатим педагогічним досвідом і глибокими знаннями, відіграли вирішальну роль у становленні кваліфікованого викладача.

Прагнення підвищити свій науково-кваліфікаційний рівень, який відповідав би сучасним вимогам вищої школи, стає для нього пріоритетом. Леонід Гурман успішно складає іспити кандидатського мінімуму, починає працювати над темою кандидатського дослідження. Науковим керівником було призначено кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника, завідувача лабораторії фізичного виховання НДІ педагогіки України М.Д.Зубалія. Уміння об'єктивно осмислювати всі грані науково-дослідної роботи, здатність до точного аналізу опрацьованого матеріалу, вдала реалізація наукового потенціалу, забезпечили йому в 1997 році успішний захист кандидатської дисертації “Педагогічні умови підвищення рівня фізичної підготовленості старшокласників у процесі поза-класної роботи”.

У 2002 році Леоніда Дмитровича призначили на посаду завідувача кафедри легкої атлетики з методикою викладання, де він працює і досі.

Л.Д.Гурман виступає генератором продуктивних ідей у роботі кафедри. Він згуртовує навколо себе однодумців, широко підтримуючи ініціативність кожного з них, чітко визначає пріоритетні напрями роботи.

У роботі кафедри доцент Леонід Гурман виділяє такі основні завдання:

- формування високого професійного та загальнокультурного рівня майбутніх учителів фізичної культури;
- розширення варіативності змісту та методів освіти, засобів навчання;
- ефективне засвоєння інноваційних підходів у сфері освіти;
- систематична участь науково-педагогічних працівників кафедри та студентів у міжнародних, всеукраїнських та університетських наукових конференціях;
- підвищення спортивної майстерності студентів, що спеціалізуються з видів спорту, закріплених за кафедрою.

Результативність та ефективність діяльності Леоніда Дмитровича стали помітними за досить короткий термін перебування на цій посаді. Зросла кількість наукових видань, публікацій у наукових журналах та збірниках. Упродовж останніх 10-ти років науково-педагогічними працівниками кафедри було видано 26 навчально-методичних посібників, 11 методичних рекомендацій, 1 монографія.

Навчально-виховну роботу Л.Д.Гурман поєднує з тренерською. На кафедрі відкривається група підвищення спортивної майстерності з силових видів спорту, в якій тренуються важкоатлети, пауерліфтери, гирьовики. Леонід Дмитрович постійно дбає про вдосконалення спортивної підготовки студентів. Члени груп ПСМ досягають високих спортивних результатів. Чемпіонами України, Універсиади стають: МСУМК Тетяна Мельник та Андрій Мельник, МС

Олександр Кулеша, МСУ Марина Муринець. Остання неодноразово виборювала звання чемпіона світу з гирьового спорту. Вона стала багаторазовою рекордсменкою світу. Проте, найбільших успіхів у спорті досяг вихованець Олександра Антонова та Леоніда Дмитровича ЗМС України, багаторазовий чемпіон та рекордсмен світу серед юніорів і дорослих, чемпіон ІХ Всесвітніх ігор (2013 р.) Вадим Довганюк. За його підготовку Л.Д.Гурману в 2010 році було присвоєне почесне звання “Заслужений тренер України”. Він неодноразово здобуває титул кращого тренера та організатора спортивно-масової роботи в місті та області.

З великою відповідальністю Л.Д.Гурман ставить до роботи на громадських засадах, виконуючи обов’язки президента Федерації легкої атлетики Хмельницької області.

Леонід Дмитрович проводить навчальні курси з легкої атлетики, теорії та методики дитячого та юнацького спорту, керує науково-дослідною роботою студентів факультету фізичної культури (написанням курсових, дипломних та магістерських робіт). Постійно працює над підвищенням власного науково-методичного рівня. Заслуженою винагородою за це стало рішення Атестаційної комісії 16 червня 2005 року про присвоєння вченого звання доцента кафедри легкої атлетики з методики викладання.

У професійному доробку Леоніда Гурмана більше 90 наукових публікацій, серед яких навчально-методичні посібники з грифом МОН: “Лижний спорт”, “Атлетизм в школі”, “Легка атлетика”, навчально-методичні посібники рекомендовані вченою радою університету: “Основні компоненти спортивного тренування”, “Теорія і методика тренування кваліфікованих спортсменів”, “Теорія і методика дитячого та юнацького спорту”, “Метання диска”, “Основи теорії і методики спортивного тренування” тощо.

Варто відзначити, що Л.Д.Гурман нагороджений державними та відомчими нагородами: Почесною грамотою Хмельницького обласного управління з фізичного виховання та спорту МОН України (2004 р.), грамотою за особистий внесок у розвиток фізичної культури і спорту в області, на честь 55-річчя з дня заснування факультету фізичного виховання від начальника управління з питань фізичної культури і спорту Хмельницької облдержадміністрації (2004 р.), Почесною грамотою Міністра України у справах сім’ї, молоді та спорту (2006 р.), грамотами за багаторічну та плідну працю з фізичного виховання підростаючого покоління, підготовку спортсменів високого класу від виконавчого комітету Кам’янець-Подільської міської ради (2007 р.), медалью “За вагомий внесок у розвиток освіти та науки” від ректора Кам’янець-Подільського державного університету О.М.Завальнюка (2007 р.), відзнакою Міністерства України у справах сім’ї, молоді та спорту “Почесний працівник фізичної культури та спорту” (2008 р.), відзнакою міського голови “За заслуги перед міською громадою” (2009 р.), почесним званням “Відмінник освіти України” (2009 р.).

Л.Д.Гурман шанований серед колег на факультеті та в університеті як досвідчений кваліфікований викладач-тренер, умілий наставник студентської молоді. Його знають і поважають як цікавого співрозмовника. Він повен творчих ідей

і проєктів, які, завдяки його енергії та наполегливості, звичайно, будуть втілені в життя.

Н.С.Солопчук

Леонид Дмитриевич Гурман (к 55-летию со дня рождения)

Рассказывается о жизненном пути, тренерской и педагогической деятельности Леонида Дмитриевича Гурмана – заведующего кафедрой легкой атлетики с методикой преподавания Каменец-Подольского национального университета имени Ивана Огиенко.

Ключевые слова: спорт, тренер, легкая атлетика.

Одержано 26 травня 2014 року

УДК 7.071.1(092)

Ю.А.Хоптяр, А.Ю.Хоптяр

**Творчі здобутки братів Гжегожевських
(до 35-річчя творчості та 55-річчя від дня народження)**

У статті з'ясовуються основні етапи життя і творчої діяльності відомих співаків, композиторів і педагогів, лауреатів обласної педагогічної премії ім. М.Смотрицького, мистецьких конкурсів і фестивалів, членів Національної всеукраїнської музичної спілки, Національної спілки журналістів України, організаторів фестивалю творчих близнюків “Співучі дзеркала” братів Гжегожевських, як будівничих культури на Поділлі у добу української незалежності.

Ключові слова: брати Гжегожевські, музична справа, культура, самодіяльність, музиканти, музично-педагогічна освіта, ансамблі, музичні інструменти.

Вадим (Владислав) та Євген Гжегожевські народилися на Хмельниччині в селі Солобківці Ярмолинецького району 6 вересня 1959 року. З самого початку свого життя вони зростали в чарівному світі музики, адже здавна, традиційно у родині Гжегожевських любили співати та грати і віддавали цьому виду мистецтва всі найкращі пориви душі та розуму. Тут, на Поділлі, музичну творчість родини Гжегожевських розпочав дідусь Йосип Данилович – регент та органіст Солобковецького костюлу, а його дідусь, у свою чергу, служив трубачем у Війську Польському. Батько Вадима та Євгена – Едуард Йосипович самодіяльний музикант, змалку самотужки освоїв музичну грамоту, адже репресованого Йосипа Даниловича не стало, ще коли Едуарду не виповнилось і 12 років. Едуард